

Strategi 2025–2028

Vestfoldmuseene IKS

Foto: Mikkell Walle

Vi ønsker å styrke
positiv og bærekraftig
samfunnsutvikling

Forord

Vestfoldmuseene IKS er Vestfolds største IKS og vi utvikler og drifter arkiv, kunst- og kulturhistoriske enheter over hele fylket. Vi arbeider innen et stort tidsspenn fra vikingtid, middelalder og grevskapstid, via 300 års industri- og næringslivshistorie, kystlandbruk og arven etter Thor Heyerdahl til vårt moderne velferdssamfunn. Vi forvalter kulturarven etter kunstneren Edvard Munch, og vårt moderne samfunn speiles og diskuteres i samtidskunsten.

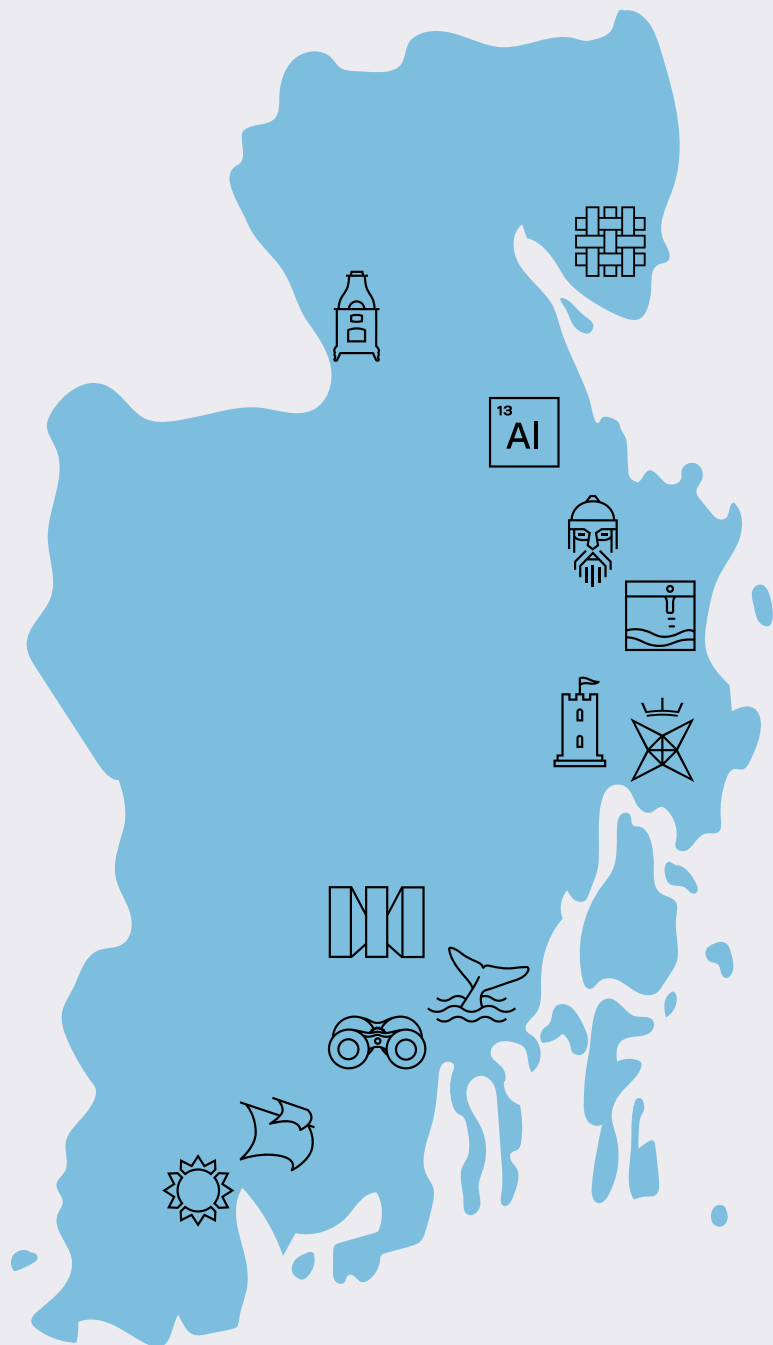
Vår samfunnsrolle er omfattende, og vi arbeider med søkelys på alle tre bærekraftsperspektivene. Både klima/miljø- og økonomisk bærekraft er viktige områder å levere på, men særlig ser vi at vi leverer sterkt innen sosial bærekraft. Våre aktiviteter skal blant annet bidra til styrket demokratiforståelse, til bedret integrering og til økt samfunnsdeltakelse. Vi har 20 000 skolebarn på våre arenaer hvert år som får tilrettelagte opplegg fra oss. Samskaping og aktiv deltakelse er viktig i samarbeidet med elevene og skolene. Også fremmedspråklige, nyinnflyttere, lavinntektsgrupper og folk med særlige behov møter tilrettelagte tilbud fra oss. Vi har også et utbredt samarbeid med friville på mange av våre arenaer. Vi er veldig stolte av å bety så mye for så mange!

Særlig gøy er det å fremheve arbeidet vi gjør i Larvik med utvikling av Herregården og herregårdshagen. Sammen med Larvik kommune tilbakefører vi et anlegg som skal være en attraksjon for tilreisende og lokale, men som ikke minst skal fungere som en samskapingsarena for byens befolkning hvor grevskapshistorien, aktiviteter, arbeid og folkehelse skal spille sammen. Siste fase i prosjektet skal etter planen avsluttes i 2035, men endringer skjer allerede dag for dag.

Fremheves bør også Næringslivsarkivet som ble etablert 1. januar 2024. Etableringen bygger på flere prosjekter som har hatt som mål å utvikle bærekraftig bevaring av store næringslivsarkiver. Dette skjer gjennom et offentlig-privat samarbeid hvor vi som offentlig virksomhet utøver vårt samfunnsoppdrag ved å hente inn og ta vare på bevaringsverdige bedrifters arkiver, og hvor bedriftene selv betaler for store deler av arbeidsprosessen rundt kartlegging, ordning og digital tilgjengeliggjøring. I dag arbeider Næringslivsarkivet innenfor de tre fylkene Vestfold, Buskerud og Telemark. Mye av den offentlige finansieringen hentes fra disse tre fylkene. Vår ambisjon er å utvikle Næringslivsarkivet til å omfatte hele Norge.

Begge disse to områdene søker vi staten om midler til å drifte og utvikle videre.

Vi legger ICOMs resolusjon om bærekraft (2019) og Agenda 2030 til grunn for vår strategi. I tillegg er Meld. St. 23 «Musea i samfunnet – Tillit, ting og tid» førende for vår virksomhet. Vi forholder oss også til fylkeskommunale og kommunale strategier og planer for arkiv, kunst- og kulturområdet.

Dette er oss

Vestfoldmuseenes eiere

Vestfoldmuseene IKS ble opprettet som et interkommunalt selskap i 2009, ved sammenslåingen av museer og arkiv i Vestfold.

Eierandelene er fordelt som følger:

Vestfold fylkeskommune (36%)

Sandefjord kommune (16%)

Tønsberg kommune (16%)

Larvik kommune (16%)

Horten kommune (8,5%)

Holmestrand kommune (4,5%)

Færder kommune (1,5%)

Drammen kommune (1,5%)

Selskapets øverste myndighet er representantskapet.

Klikk på navnene for å komme direkte til hjemmesidene:

[Aluminiumsmuseet](#)

[Berger museum](#)

[Haugar kunstmuseum](#)

[Hvalfangstmuseet](#)

[Jernverket Eidsfoss](#)

[Larvik museum](#)

[Midgard vikingsenter](#)

[Munchs hus](#)

[Samlingsforvaltningen](#)

[Slottsfjellsmuseet](#)

[Thor Heyerdahl-instituttet](#)

[Vestfoldarkivet](#)

Samfunnsoppdraget

Arkivets og museenes samfunnsoppdrag er å samle inn, forvalte, bevare, utvikle, forske på, tilgjengeliggjøre og formidle samfunnets arkiver, materiell og immateriell kunst og kulturarv.

Vi dokumenterer og samler for hele samfunnet, og gir kunnskapsbaserte opplevelser hvor målet er at alle skal føle seg inkludert og representert. Vi jobber kontinuerlig med våre roller som demokratiske bærebjelker, hvor innsikt og kunnskap er våre fremste arbeidsredskap.

Vi lager utstillinger og arrangementer som engasjerer og utfordrer publikum, samt jobber tett med lokalsamfunnet for å skape relevante og meningsfulle opplevelser.

Vårt samfunnsoppdrag er forankret i internasjonale arkiv- og museumsetiske regelverk (ICA og ICOM):

Et museum er en ikke-kommersiell, permanent institusjon i samfunnets tjeneste, som forsker på, samler, konserverer, fortolker og formidler materiell og immateriell kulturarv. Museene er åpne for publikum, tilgjengelige og inkluderende, og fremmer mangfold og bærekraft. De opererer og kommuniserer etisk og profesjonelt, legger til rette for bred deltakelse fra samfunnet og tilbyr varierte opplevelser for utdanning, underholdning, refleksjon og kunnskapsdeling.

ICOMs internasjonale museumsdefinisjon (2022)

Arkiver dokumenterer beslutninger, handlinger og minner. Arkiver er en unik og uerstattelig arv som overføres fra generasjon til generasjon. Arkiver forvaltes fra de blir til, for å bevare deres verdi og meningsinnhold. De er autoritative informasjonskilder som understøtter pålitelige og transparente administrative prosesser. De spiller en vesentlig rolle i samfunnsutviklingen ved at de sikrer og bidrar til individets og fellesskapets hukommelse. Åpen tilgang til arkiver beriker kunnskapen om samfunnet, fremmer demokrati, beskytter innbyggernes rettigheter og bedrer livskvaliteten.

Verdenserklæring om arkiver (2011), ICA og UNESCO

Vår visjon: Alltid aktuelle

Visjonen

Visjonen om å være alltid aktuelle ligger til grunn for alt vi er, og alt vi gjør. Når vi videreutvikler samlingene, forsker eller formidler, så gjør vi det med utgangspunkt i problemstillinger som er aktuelle i dag.

Vår formidling er inkluderende, og vårt mangfoldige publikum opplever at utstillinger og øvrige formidling fremmer nye perspektiver. Vi formidler relevante samfunnsmessige sammenhenger og problemstillinger som gir økt forståelse og innsikt.

Vår rolle som «demokratisk bærebjelke» i samfunnet fordrer at vi arbeider systematisk med mangfold, inkludering, demokrati og bærekraft.

Våre arenaer er attraktive, våre utstillinger, arrangementer og aktiviteter relevante, og våre arkiv og samlinger skal utvikles slik at vi dokumenterer samfunnet og samfunnsutviklingen på en god måte.

Vi tar del i samfunnets digitale transformasjon. Det innebærer at vi tilbyr formidling, forskning og kunnskapsutvikling på digitale plattformer.

Kjerneverdiene

Vestfoldmuseene har engasjerte og kompetente ansatte som brenner for arkivene og museenes samfunnsoppdrag.

Vi er profesjonelle og effektive og tar ansvar på en mengde områder som bidrar sterkt i formidling og sikring av regionens kulturarv.

Vi etterlever følgende verdier i vårt arbeid:

Dynamiske

Vi er initiativrike og handlekraftige.
Vi tar plass og sikrer at kunst og kulturarv aktualiseres og har gode kår.

Relevante

Vi belyser aktuelle temaer og stiller kritiske spørsmål. Vi fremmer demokrati og påvirker samfunnsutviklingen.

Inkluderende

Vi er tilgjengelige, synlige og i dialog.
Hos oss skal alle føle seg velkommen og ivaretatt.

Verdifulle

Vi forvalter, forsker og formidler i et langsiktig perspektiv. Vi skaper opplevelser som beriker samfunnet.

Bærekraft

Vestfoldmuseene har valgt ut seks bærekraftsmål som førende i vår strategi for våre museer og arkiv. De svarer til sammen ut de tre bærekraftsdimensjonene: Klima og miljø, økonomi og sosial bærekraft. Det er under dimensjonen; Sosial bærekraft at Vestfoldmuseene kan gjøre størst forskjell.

Vestfoldmuseenes retningslinjer for bærekraft og mangfold finner du på [Vestfoldmuseenes hjemmesider](#).

Vestfoldmuseenes seks utvalgte bærekraftsmål

- 3. God helse og livskvalitet
- 4. God utdanning
- 11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- 12. Ansvarlig forbruk og produksjon
- 16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner
- 17. Samarbeid for å nå målene

Måltall 2025

- 170 000 fysisk besøkende
- 5 % økning andel betalende besøkende
- 78 000 følgere i sosiale medier totalt
- 217 000 følgere i andre digitale kanaler
- 10 % øking av egeninntekter
- 75 % av medieinnsalg gir resultater
- 20 000 elever nås gjennom DKS og andre pedagogiske opplegg digitalt og fysisk
- 25 000 timer i samarbeid med frivillige
- 150 ordnede hyllemeter privatarkiver
- 60 000 nye filer tilgjengeliggjorte i Digitalarkivet
- 700 nye objekter tilgjengeliggjort på DigitaltMuseum
- 6 000 nye publiserte foto i FotoWeb

Mål og ambisjoner

Ambisjonene viser hva vi langsiktig strekker oss etter. Ambisjonene er avhengig av forankring hos eierne for å oppnå fremdrift og gjennomføring. Forsvarlig finansiering er en forutsetning.

1. Vi har trygg ivaretagelse av kunst og kulturarv

AMBISJONER I PERIODEN:

Herregården i Larvik er et nasjonalt senter for grevskapsepoken og Larvik museum er etablert i nytt bygg. Vi har satset på hagehistorie med etablering av Herregårdshagen i Larvik, Slottshagen i Tønsberg og Munchs hage i Åsgårdstrand. Vi har også etablert skulpturpark på uteområdet ved Haugar kunstmuseum og bedret områdene for mottagelse av publikum på Haugar kunstmuseum og på Slottsfjellsmuseet. Bygging av nytt utstillingsareal på Midgard er finansiert og vedtatt. Nytt jernverksmuseum på Eidsfoss er forankret og finansiert. Digitalt Thor Heyerdahl-senter er godt kjent og besøkt. Næringslivsarkivet er godt etablert regionalt og tilbyr tjenester nasjonalt. Alle samlinger har svært gode og tilfredsstillende oppbevaringsforhold. Magasinløsning for store gjenstander er etablert. Kapasitet på arkivmagasin er utvidet.

TILTAK 2025

- Øke sikkerhetstiltak på arenaer
- Mulighetsstudie for nytt utstillingsareal på Midgard vikingsenter er ferdigstilt
- Akantus-prosjektet, Larvik museum:
 - Igangsette opparbeidelse av Herregårdshagen
 - Videreføre restaureringen av utvalgte rom i Herregården
 - Etablere Larvik museum i nye lokaler
- Attraksjonsutvikling, Haugar kunstmuseum:
 - Etablere hovedprosjekt «Arena Haugar» - utvikling av uteområdet gjennom skulpturer og skilting
 - Etablere hovedprosjekt «Arealutvikling på Haugar kunstmuseum» med fokus på logistikkutfordringer
- Prosjektet «Haugar Ung» videreføres
- Etablere et hovedprosjekt for tilbakeføring av Munchs hage
- Levere et løsningsforslag til magasin for store gjenstander og arkiv
- Sikre grunnfinansiering av Næringslivsarkivet
- Forbedre forhold for samlinger
 - Flytte gjenstander fra dårlige/tilfredsstillende oppbevaringsforhold
 - Forbedre forhold for gjenstander i utstilling
 - Ordne og flytte fotosamlinger til bedre oppbevaringsforhold

2. Vår formidling er nyskapende og gir opplevelse og læring for et mangfoldig publikum

AMBISJONER I PERIODEN:

Vi tilbyr relevant formidling for alle publikumssegmenter der våre formidlingsarenaer fungerer som alternative læringsrom og møteplasser. Vår formidling er utviklet i dialog med publikum og sikrer at vi når nye målgrupper. Formidlingen baseres på forskning og tar utgangspunkt i våre samlinger og arkiv. Gjennom vår formidling legges grunnlag for refleksjon og innsikt som styrker identitet, tilhørighet og historiebevissthet

TILTAK 2025

- Nye formidlingstilbud:
 - Utarbeide pedagogisk opplegg i tilknytning til utstillingen «Nestenutryddelsen» på Hvalfangstmuseet
 - Gjennomføre skoleopplegg for ungdomsskoleelever i utstillingen «Mørke skyer» på Hvalfangstmuseet
 - Etablere skoleportalen gjennom DigitaltMuseum, først og fremst DKS
 - Utvikle og etablere et formidlingskonsept knyttet til Slottshagen ved Slottsfjellsmuseet
 - Utarbeide plan for levende formidling på Midgard vikingsenter
 - Minneboka – utvikle og gjennomføre formidlingsopplegg til eldre i minst én ny kommune
 - Utvikle og prøve ut en ny utgave av DKS-opplegget «Grevskapstid» i Larvik museum
 - Utarbeide formidlingsopplegget «Makten og samtalen – norske herregårder», samarbeid med Eidsvoll 1814 og Østfoldmuseene
- Fornøyelse av utstillinger i henhold til utstillingsplan:
 - Utstillingen i Hvalfangstmuseets gamle sal fornyes med audiovisuelle installasjoner, utstillingstekster og øvrige utstillingselementer
 - Svend Foyn-rommet på Slottsfjellsmuseet oppgraderes og tilrettelegges for filmvisning
 - Videreutvikle interiørutstillinger i Herregården gjennom restaurering, utvikling og anskaffelse av møbler og inventar
 - Oppgradere hovedutstillingen i Berger museum
- Nye utstillinger:
 - Temporær utstilling på Slottsfjellsmuseet
 - Delutstilling på Midgard vikingsenter
 - Delutstilling: «Transformasjonen fra industrisamfunn til kunst- og kultursamfunn» i Berger museum
 - Charlotte Posenenske på Haugar kunstmuseum
 - Frits Thaulow på Haugar kunstmuseum
 - Jubileumsutstilling Haugar kunstmuseum 30 år
 - Utstillinger i Vestfoldarkivet
- Nye digitale formidlingstiltak:
 - «Eidsfoss støperi i ny form» tilbys i Eidsfoss jernverksmuseum
 - «Aluminium - det grønne gullet?» tilgjengeliggjøres i Aluminiumsmuseet
- Markeringer:
 - Haugar kunstmuseums 30-årsjubileum
 - Utvandrerjubileet «Crossings 200»
 - 50-årsmarkering av FNs første internasjonale kvinneår
- Gjennomføre kompetansehevende internseminar om formidling til barn og unge med nedsatte kognitive og fysiske funksjonsevner
- Utarbeide plan for utstillinger i 1. etg. i Slottsfjellsmuseet
- Vurdere videre bruk og formidling av hovedhuset på Gumserød gård

3. Vi forsker og utvikler kunnskap for å bli ledende innenfor våre prioriterte områder

AMBISJONER I PERIODEN:

Vestfoldmuseene er ledende i Norge innenfor forsknings- og kunnskapsområdene vikingtidsformidling, middelalderborger, grevskapstid, hvalfangsthistorie og næringslivsarkiver. Kunnskap om samlingene er lett tilgjengelig digitalt. Forskning innen kunstområdet gir seg utslag i utstillinger og kataloger. Innenfor alle områdene har museet utstrakt nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

TILTAK 2025

- Ferdigstille rapport om den 3-årige vikingtidsattsningen
- Publisere minimum 5 fagfelleverderte artikler
- Utgi fire større publikasjoner:
 - Borreseminaret – Artikkelsamling
 - Norsk borgsenterers symposium – Artikkelsamling
 - Katalog utgis i forbindelse med Charlotte Posenenske-utstillingen
 - Katalog utgis i forbindelse med Frits Thaulow-utstillingen
- Kompetanseheving ved doktorgrad:
 - En doktorgrad ferdigstilles
 - Utrede muligheten for å få flere inn i doktorgradløp
- Arkeologiske utgravninger i Herregårdshagen i Larvik videreføres
- Forskningsplanen for Norsk borgsenter revideres
- Plan for forskningsutgravning på Slottsfjellet med oppstart 2026
- Oppstart arbeid med publikasjon: «Herregården i Larvik – residens for grevskap og enevelde i Norge»
- Del av forskningsplanen for grevskap, «Grevskapenes rettskultur og administrasjonshistorie», videreføres
- Publisere artikler om samlingene på nett og i tidsskriftet ARKIVERT
- Styrke Næringslivsarkivet som en aktør i forskningsmiljøer:
 - Utvikle samarbeidet med Handelshøgskolen BI, EBHA og andre relevante internasjonale aktører
 - Videreutvikle arbeidsmetodikk om kartlegging og bevaring av næringslivsarkiv, særlig bevaring av digitalt skapte arkiv
 - Utvikle metode for forskningsforberedende arbeid med næringslivsarkiver

4. Vi dokumenterer samfunnet og aktualiserer samlingene våre

AMBISJONER I PERIODEN:

Vi jobber planmessig med dokumentasjon og innsamling av materiell og immateriell kulturarv. Vi har et særlig fokus på å samle inn fra, og dokumentere mangfoldet i befolkningen, arkiver etter næringslivet, folkemusikk og tradisjonsmateriale. Samlingene er digitalt tilgjengelige for publikum, og er en sentral del av formidling og forskning. Haugar kunstmuseums samling er unik i Nord-Europa. Vi samarbeider med Nasjonalbiblioteket om digitalisering av foto, film og privatarkiver.

TILTAK 2025

- Vi aktualiserer og formidler samlingene gjennom prosjektet «fra samling til butikk»
- De kulturhistoriske bygningene på friluftsmuseet i Tønsberg er definert med nye kontekster, romplaner og tilrettelagt med nye miljøutstillinger og narrativ
- Lage en plan for kategorisering og forvaltning av gjenstander og tekstiler i tilbakeførte historiske interiører med utgangspunkt i Herregården i Larvik
- Bedre representasjon i samlingen gjennom prosjektene «Innsamling og dokumentasjon av kulturelt mangfold i Drammen/Buskerud» og «Folkemusikk og tradisjonsmateriale – delprosjekt om tradisjonsmusikk og dans fra minoritetsgrupper»
- Inngå samarbeidsavtaler om bevaring av arkiver med næringslivsaktører
- Gjennomføre avhendingsprosesser for å sikre bærekraftig forvaltning av samlinger
- Gi økt kunnskap om, og bedre tilgjengelighet til arkiver og samlinger
 - Registrere tidligere aksjesjoner i Primus
 - Redusere restanser på uordnede privatarkiver
 - Ordne og digitalisere fotosamlinger
 - Arbeide for å finansiere ordningsprosjekter for foto
 - Inngå avtale med Nasjonalbiblioteket om digitalisering av fotografarkiv
 - Registrere samlingen i Berger museums utstilling i arbeiderboligen

5. Vi er en relevant samfunnsaktør gjennom samhandling og dialog

AMBISJONER I PERIODEN:

Vi er den naturlige samarbeidspartner for de som arbeider med mangfold og integrering innen relevante områder. Vi er en foregangsinstusjon i vår samhandling med frivillige lag og foreninger. Vi inngår formelt i internasjonale og nasjonale samarbeidsprosjekter. Som regionalt historiesenter utvikler vi oss i samhandling med eiere og andre relevante aktører.

TILTAK 2025

- Gjennomføre høstseminaret 2025, med fokus på demokrati og mangfold
- Gjennomføre kompetansehevingseminar for frivillige, lag og foreninger i eierkommunene våre. Tema: Formidling, utstilling og bevaring av gjenstander og arkiv
- Videreføring av NordPlus-prosjekt i regi av USN med eget forskningsprosjekt
- Utvikle samarbeid og kompetanseutveksling med Kriminalomsorgen
- Forprosjekt og finansiering av delprosjekt i Drammen kommune «Bærekraftig bruk og design av tekstiler» som forarbeid til ny utstilling i Berger museum 2026
- Gjennomføre workshops med Verket (Larvik kommune), frivillige og andre brukergrupper knyttet til ny utstilling i nye Larvik museum (GMS)
- Videreutvikle formidlingsopplegg gjennom nettverks- og samskapingsprosjektet «Unge kritikere»
- Videreutvikle samarbeidet med frivillige om ordning, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlinger
- «Nye stemmer i arkivet – et dokumentasjonsprosjekt for Drammen». Utstilling i Drammen museum
- «Vestfos Cellulosefabrik – foto som kilde». Utstilling i Vestfossen kunslaboratorium
- Formalisere samarbeid med South Georgia Heritage Trust om kunnskaps- og utstillingsproduksjon i tilknytning til temaet kvinner og familier på Sør-Georgia
- Vi er med på å sette dagsordenen på viktige kulturpolitiske saker på Kulturytring 2025

6. Vi har profesjonell og solid drift

AMBISJONER I PERIODEN:

Vestfoldmuseene er innovative og bruker nyskapende arbeidsmetodikk. Vi har et godt koordinert planverk på alle kjerneområder i selskapet. Vi er en dynamisk organisasjon med engasjerte og høyt kompetente medarbeidere, og opprettholder et godt arbeidsmiljø.

TILTAK 2025

- Byggestart og ferdigstillelse av ombyggingen av resepsjon og foajé på Slottsfjellsmuseet
- Etablere gode tellesystemer på ubetjente arenaer
- Utarbeide helhetlig skjøtselsplan for hager og uteområder
- Gjennomføre enkel måling for publikumstilfredshet
- Kartlegge gode læringslokaler for barn på alle arenaer
- Utføre sikringstiltak på arenaer iht. sikringsplan
- Øke sikkerhetstiltak på digitale områder
- Utarbeide og etterleve plan for universell utforming av arenaene, og digitale flater
- Ta i bruk KI på relevante områder
- Iverksette tiltak iht. IT-strategien
- Vurdering av IT-systemer og programvare
- Etterleve plan for kostnadsreduserende og inntektsøkende tiltak